

УДК 378:005.6(045)(447.42-25:4)

С. В. Гордійчук

**ОБҐРУНТУВАННЯ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ
У КВНЗ «ЖИТОМИРСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ ІНСТИТУТ»
В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ**

Закон України «Про вищу освіту» (2014 р.) трактує якість вищої освіти як рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти; якість освітньої діяльності як рівень організації освітнього процесу в ВНЗ, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань [1].

Критерієм якісної освіти на сучасному етапі є формування у здобувачами освітніх послуг відповідних компетенцій як інтегрованої системи професійних знань, умінь, навичок та особистісних якостей.

Утвердження КВНЗ «Житомирський медичний інститут» Житомирської обласної ради (створено рішенням тринадцятої сесії обласної ради VII скликання від 02.11.17 № 824, за погодженням з МОЗ України, з метою проведення ступеневої підготовки фахівців з наданням повної вищої освіти) як провідного освітнього центру з підготовки висококваліфікованих фахівців для системи охорони здоров'я неможливо без внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

Внутрішнє забезпечення якості освіти у ВНЗ, поряд з зовнішнім забезпеченням якості вищої освіти, забезпеченням якості діяльності агенцій із зовнішнього забезпечення якості є складовою тривірневої системи забезпечення якості вищої освіти відповідно до вимог Європейської вищої школи [3; 4].

У КВНЗ «Житомирський медичний інститут» внутрішнє забезпечення якості освіти визначається «Стратегією і перспективними напрямками розвитку комунального вищого навчального закладу «Житомирський медичний інститут» Житомирської обласної ради на період до 2021 року» та нормативними документами: «Положення про організацію освітнього процесу у комунальному вищому навчальному закладі «Житомирський медичний інститут» Житомирської обласної ради»; «Положення про застосування європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи у КВНЗ «Житомирський медичний інститут» Житомирської обласної ради»; «Положення про систему забезпечення КВНЗ «Житомирський медичний інститут» Житомирської обласної ради якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (системи внутрішнього забезпечення якості)»; «Положення про організацію та порядок проведення атестації здобувачів вищої освіти на усіх

відділеннях та кафедрах комунального вищого навчального закладу «Житомирський медичний інститут» Житомирської обласної ради» та ін.

Внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в КВНЗ «Житомирський медичний інститут» Житомирської обласної ради передбачає запровадження певних принципів, відповідно до яких навчальний заклад визначає освітню політику, яка забезпечує стандарти освітніх програм, дипломів та їх якість [5]:

Принцип реалізації стратегії розвитку інституту:

- формування сучасного науково-інноваційного середовища, що сприяє розробці та впровадженню інновацій, забезпечує високу якість освіти.
- відкриття аспірантури з медсестринства для підготовки наукових кадрів доктора філософії з медсестринства.
- включення журналу «Магістр медсестринства» до переліку видань, де друкуються результати дисертаційних досліджень, до міжнародних науково-метричних баз, отримання міжнародного номеру ISSN.

Принцип планування освітньої діяльності:

- відповідність освітніх програм Стандартам вищої освіти;
- уніфікованість навчальних планів різних спеціальностей у межах однієї галузі знань, що сприяє покращенню організації освітнього процесу й академічній мобільності студентів.

Принцип формування якісного контингенту здобувачів вищої освіти:

- довузівська підготовка (підготовчі курси).
- профорієнтаційна робота серед школярів, медичних фахівців у ЗОЗ, участі у ярмарках професій.
- співробітництво із роботодавцями з питань профорієнтаційної роботи.
- організованість роботи приймальної комісії.
- діяльність Наукового товариства студентів.

Принцип системи оцінювання знань здобувачів:

- здійснюється за кредитно-трансферно-накопичувальною системою, основною метою якої є регулярна й комплексна оцінка результатів навчальної діяльності та сформованості компетентностей.
- включає вхідний, поточний, семестровий, ректорський та підсумковий контроль рівня знань студентів.
- контроль за якістю самостійної роботи та індивідуальної самостійної роботи студентів.
- атестація здобувачів вищої освіти.

Принцип посилення практичної підготовки здобувачів:

- передбачає безперервність і послідовність її проведення протягом навчання, що сприяє закріпленню відповідних компетентностей у майбутніх фахівців.
- моніторинг якості організації практики.

Принцип забезпечення якості кадрового складу:

- конкурсний відбір науково-педагогічних працівників.
- моніторинг якості освітньої діяльності. Оцінювання науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників.

Принцип забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та підтримки здобувачів вищої освіти:

- відповідність ліцензійним та акредитаційним вимогам.

Принцип забезпечення академічної мобільності учасників освітнього процесу:

- участь здобувачів у навчанні, стажуванні, у тому числі мовному, проходження навчальної і виробничої практик, проведення наукових досліджень у вищих навчальних закладах України та за кордоном.
- участь науково-педагогічних і педагогічних працівників у спільних проектах, наукових дослідженнях, стажуванні, викладанні, підвищенні кваліфікації.

Принцип забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом:

- електронна система збору й аналізу інформації.
- корпоративне інформаційно-освітнє середовище.

Принцип забезпечення публічної інформації про діяльність інституту:

- публічність інформації про діяльність Інституту забезпечується відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та наказу Міністерства освіти і науки від 19.02.2015 р. №166 «Деякі питання оприлюднення інформації про діяльність вищих навчальних закладів» на веб-сайті закладу та в будь-який інший спосіб.

Принцип запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних працях учасників освітнього процесу:

- відповідності до «Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових та навчальних працях працівників та студентів КВНЗ «Житомирський медичний інститут» від 31.08.2016 року.

Складовою системи управління якістю освіти в навчальному закладі є Центр експертизи та моніторингу якості освіти, що здійснює аналітико-експертну діяльність, пріоритетними завданнями якого є [2, с. 6]:

- розробка нормативно-методичного забезпечення системи контролю якості освіти;
- експертиза та моніторинг визначення показників та чинників забезпечення якості освіти;
- розробка експертних схем аналізу навчальних планів, освітніх програм і характеристик на предмет їх відповідності державним стандартам;
- організація і проведення анкетування студентів і викладачів з питань якості освіти;
- розробка та апробування системи комплексного рейтингування

викладачів інституту;

- розробка орієнтовної схеми-графіка внутрішньовузівського контролю;
- розробка рекомендацій для прийняття управлінських рішень за результатами аналізу якості освіти;
- підготовка щорічного звіту за підсумками роботи Центру;
- вивчення та узагальнення досвіду інших ВНЗ щодо діяльності експертних служб та моніторингових досліджень;
- взаємодія та співпраця з провідними ВНЗ;
- створення інформаційної бази, що всебічно висвітлює діяльність інституту як загалом, так і його кафедр, циклових комісій і викладачів зокрема;
- отримання єдиних комплексних критеріїв для оцінювання і контролю рівня та ефективності роботи кафедр, циклових комісій і викладачів;
- удосконалення діяльності й розвиток інституту через критичний і відвертий аналіз колективом результатів власної праці;
- стимулювання видів діяльності, що сприяють підвищенню рейтингу інституту загалом.

Центр включає підрозділи, які здійснюють аналітико-експертну діяльність:

Підрозділ якості практичних навичок та зв'язку з роботодавцями:

- організація практичної підготовки студентів у реальних умовах ЗОЗ;
- розширення/формування баз практик у ЛЗ;
- підготовка договорів на проведення практик з гарантіями наступного працевлаштування для випускників;
- проведення співбесід студентів із представниками зацікавлених організацій;
- узагальнення вимог роботодавців щодо якості підготовки випускників ВНЗ;
- формування й ведення загальноінститутської бази даних роботодавців і випускників.

Підрозділ якості діяльності кафедр та циклових комісій:

- створення банку даних освітніх технологій, над якими працюють науково-педагогічні та педагогічні працівники, що надає можливість ефективно підвищувати інноваційну культуру всіх учасників освітнього процесу;
- активізація роботи щодо проведення семінарів-практикумів, тренінгових занять, «круглих столів» з метою координації освітнього процесу з циклів дисциплін, визначених для внутрішнього аудиту, та підвищення відповідальності викладачів за кінцевий результат – якість підготовки фахівців;

Підрозділ організації профорієнтації та вступу абітурієнтів:

- система профорієнтації та відбору талановитої молоді для навчання в закладі шляхом організації спільних предметних олімпіад та творчих конкурсів серед випускних шкіл, гімназій, ліцеїв області;

- формування контингенту абітурієнтів через посилення зв'язків «школа – інститут»;

- підготовка інформації щодо якості знань абітурієнтів (за результатами ЗНО) для подальшого прогнозування результатів навчання майбутніх студентів;

- підготовка довгострокових договорів про співробітництво з організаціями (ЗОЗ, фармацевтичними фірмами, стоматологічними кабінетами на інше) на цільову підготовку фахівців.

Студентський підрозділ з якості освіти:

- формування академічного етносу, несумісного з явищами корупції, академічної нечесності, списування, плагіату тощо;

- організація роботи студентського самоврядування, розвиток студентських організацій, гуртків, секцій, товариств;

- пропозиції щодо змісту навчальних програм, покращення освітнього процесу;

- участь у виборі навчальних дисциплін у межах, передбачених освітньо-професійною програмою підготовки та робочим навчальним планом (варіативна частина);

- вплив на якість процесу набуття практичних умінь та навичок шляхом можливості вибору місць проходження практики та стажування тощо.

Інформатизація освітньої діяльності:

- створено внутрішньовузівську систему Інтранет.

- використовується пакет програм «Деканат»:

- навантаження викладачів;

- розклад занять;

- навчальні плани;

- модуль «Студент»;

- модуль «Викладач»;

- приймальна комісія;

- модуль «Кафедра».

- введено електронний журнал успішності студентів.

- для підготовки до фахових іспитів існує програма «Колоквіум».

Для якісної підготовки конкурентного медичного фахівця необхідно здійснювати системний внутрішній моніторинг якості освітньої діяльності у навчальному закладі шляхом: створення центрів (відділів) експертизи та моніторингу освітньої діяльності; постійного впровадження у навчальний процес інноваційних технологій та методів навчання; формування та оприлюднення чітких критеріїв оцінювання знань студентів; забезпечення участі роботодавців у процесі оновлення та періодичного перегляду освітніх програм; оцінювання практичної

підготовки випускників, соціологічного опитування щодо якості набутих компетентностей підготовлених фахівців; забезпечення прозорих та конкретизованих критеріїв щодо якості науково-педагогічних працівників навчального закладу, створення умов для підвищення їх професійної майстерності; створення системи менеджменту якості відповідно до вимог стандартів Європейської асоціації гарантії якості вищої освіти тощо.

Список використаної літератури

1. Гордійчук С. В. Діяльність центру експертизи та моніторингу якості освіти як складової внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності у медичному навчальному закладі / С. В. Гордійчук // Науковий вісник НУБіП України. Серія «Педагогіка, психологія, філософія». – 2017. – Вип. 259. – С. 58–67. **2. Гордійчук С. В.** Забезпечення якості освітньої діяльності у вищому медичному навчальному закладі на основі процесного підходу / С. В. Гордійчук // Педагогічний процес: теорія і практика». – 2017. – № 3. – С. 44–53. **3. Гордійчук С. В.** Створення стандартів нового покоління як актуальне питання забезпечення якості медичної освіти / С. В. Гордійчук // Науково-методичний журнал «Неперервна професійна освіта: теорія і практика» НДЛ освітології ISSN1609-8595. – Вип. 1-2 (46-47). – 2016. – С. 121–126. **4. Гордійчук С. В.** Якість як пріоритетний напрям освітньої діяльності медичного навчального закладу / С. В. Гордійчук // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (педагогічні науки) – Вип. 6 (303), жовтень, 2016. – С. 100–107. **5. Закон України «Про вищу освіту»** // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2014. – № 37–38. – Ст. 2004. **6. Шатило В. Й., Гордійчук С. В.** Забезпечення якості освітньої діяльності як шлях реалізації Закону України «Про вищу освіту» / В. Й. Шатило, С. В. Гордійчук // Медична освіта. Науково-практичний журнал. – 2015. – № 2. – С. 94–98.

Гордійчук С. В. Обґрунтування внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у КВНЗ «Житомирський медичний інститут» в умовах європейської вищої школи

Мета роботи – обґрунтування й висвітлення досвіду КВНЗ «Житомирський медичний інститут» Житомирської обласної ради щодо використання власного ресурсного потенціалу внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

Основна частина. Представлена діяльність КВНЗ «Житомирський медичний інститут» Житомирської обласної ради щодо внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності, окреслено шляхи її підвищення.

Реалізація внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності в навчальному закладі сприяє створенню оптимальних умови для оновлення освітнього процесу відповідно до вимог європейської

вищої школи.

Ключові слова: якість освіти, освітня політика, принципи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності, здобувачі вищої освіти.

Гордийчук С. В. Обоснование внутреннего обеспечения качества образовательной деятельности и качества высшего образования в КВУЗ «Житомирский медицинский институт» в условиях европейской высшей школы

Цель работы – обоснование и отражение опыта КВУЗ «Житомирский медицинский институт» Житомирского областного совета по использованию собственного ресурсного потенциала внутреннего обеспечения качества образовательной деятельности и качества высшего образования.

Основная часть. Представлена деятельность КВУЗ «Житомирский медицинский институт» Житомирского областного совета по внутренней системе обеспечения качества образовательной деятельности, очерчены пути ее повышения.

Реализация внутренней системы обеспечения качества образовательной деятельности в учебном заведении способствует созданию оптимальных условий для обновления образовательного процесса в соответствии с требованиями европейской высшей школы.

Ключевые слова: качество образования, образовательная политика, принципы внутреннего обеспечения качества образовательной деятельности, соискатели высшего образования.

Gordijchuk S. The Substantiation of the Internal Quality Assurance Educational Activity and the Quality of Higher Education MHEI "Zhytomyr Medical Institute" in Conditions of European Higher Education

The aim of the study - the substantiation and coverage of the experience MHEI "Zhytomyr Medical Institute" Zhytomyr Regional Council on using of its own resource potential for the domestic quality assurance educational activities and the quality of higher education.

The main body. Presented activities MHEI "Zhytomyr Medical Institute" Zhytomyr Regional Council on internal quality assurance system for educational activities, ways of its improvement are outlined.

The implementation of the internal system for ensuring the quality educational activities in an educational institution promotes the creation of optimal conditions for the renewal the educational process in accordance with the requirements of the European higher education institution.

Key words: quality of education, educational policy, principles of internal quality assurance educational activity, applicants of higher education.

Стаття надійшла до редакції 06.04.2018 р.

Прийнято до друку 25.05.2018 р.

Рецензент – д.п.н., проф. Савченко С. В.